POPIS PUBLICZNY

UCZNIÓW
SZKOŁY WYDZIAŁOWEY
SZCZUCZYŃSKIEY

w dniach 30. i 31. Lipca 1830. roku odprawiać się maiący,

NA KTÓRY

SZANOWNĄ PUBLICZNOSĆ

Imieniem Instytutu

ZAPRASZA

JÓZEF ORŁOWSKI, REKTOR.

W SUWAŁKACH
w Drukarni Woiewódzkiey.

1830.

Wolno drukować.

w Warszawie, dnia 14. Czerwca 1830. roku.

Radca Stanu
Dyrektor Jeneralny Wychowania Publicznego
J. K Szaniawski.

PORZĄDEK POPISU.

Dnie	Godziny	Przedmioty	Klassy
Piątek	8 - 9	Nauka Religii	I. II. III. IV.
	9 - $9\frac{1}{2}$	— Moralna	I. II. III. IV.
d. 30. Lipca	$9\frac{1}{2}$ - $10\frac{1}{2}$	Język Polski	I. II. III. IV.
	$10\frac{1}{2}$ - $11\frac{1}{2}$	— Łaciński	I. II. III. IV.
z rana.	$11\frac{1}{2}$ - 12	— Niemiecki	II. III.
po południu	3 - $3\frac{1}{4}$	Język Niemiecki	IV.
	$3\frac{1}{4}$ - $3\frac{1}{2}$	— Francuzki	III. IV.
	$3\frac{1}{2}$ - $4\frac{1}{2}$	Jeografia	I. II. III. IV.
	$4\frac{1}{2}$ - $5\frac{1}{2}$	Historya Powszechna	I. II. III. IV.
	$5\frac{1}{2}$ - 6	Arytmetyka	I. II.
Sobota	8 - $8\frac{1}{2}$	Arytmetyka z Algiebrą	III. IV.
	$8\frac{1}{2}$ - $9\frac{1}{2}$	Jeometrya	I. II. III. IV.
d. 31. Lipca	$9\frac{1}{2}$ - $10\frac{1}{4}$	Historya Polska	II. III. IV.
z rana.	$10\frac{1}{4}$ - $11\frac{1}{4}$	Historya Naturalna	I. II. III. IV.
	$11\frac{1}{4}$ - 12	Fizyka	II. III. IV.
po południu	3 - $3\frac{1}{2}$	Okazanie Sexternów Kalligraficznych, Rysunkowych i z Cwiczeniami.	I. II. III. IV.
	$3\frac{1}{2}$ - $4\frac{1}{2}$	Deklamacye	I. II. III. IV.
	$4\frac{1}{2}$ - 6	Rozdanie nagrod i pochwał, odczytanie Uczniów zapisanych do księgi sławy, i listy zasługuiących na promocye, złożenie dziękczynień w Swiątyni Pańskiéy, zakończy uroczystość szkolną.	

OGOLNY OBRAZ STANU SZKOŁY.

Szczupły fundusz z opłat od uczniów, na pomnożenie zbiorów naukowych, i potrzeby szkolne obracany, oraz dopłatą na pensye dodatkowe Nauczycielskie zmnieyszony, niedozwolił w dwuletnim przeciągu czasu ogłosić Ci Szanowna Publiczności programmatem publicznym Szkoły naszéy stanu, iakiśmy Ci w treściwym obrazie przy końcu każdego roku szkolnego ustnie przedstawiać byli w obowiązku. Teraz po ustaleniu pensyy etatowych, przy nader ścisłéy oszczędności, miło nam iest wzaiemnym dogodzić życzeniom w roku bieżącym, i wdzięcznéy podać pamięci Imiona Dobroczyńców Instytutu tuteyszego.

Szkoła ta zwykłym, na przepisach Rządowych opartym, postępuiąc trybem, wśród harmonii i gorliwości Nauczycielskiéy, spokoynością, moralnością, i znaczną młodzieży cieszyła się korzyścią, lubo zbyt niska temperatura w pierwszém, a panuiące febry w drugiém półroczu, naturalną stawały się tamą regularności szkolnéy znacznéy uczniów liczbie. W średniém przecięciu ogół ich wynosił w roku 1828. 111. w roku 1829. 109. w teraźnieyszym 112. nie tracąc więc z równowagi, przewagęby większą zyskał, gdyby niektórym słabość, innym stosunki familiyne i ubóstwo przy mnieyszym postępie naukowym attestami zasłaniane, zapisu w drugiém półroczu nie odmówiły. Względna albowiem Wysoka Kommissya Rządowa Wyznań Religiynych i Oświecenia Publicznego na ubogi stan młodzieży, przyymu-

iąc ¼ część za attestami i nad komplet ubogich, dotąd od opłaty uwalniać raczyła; lecz nadal to dobrodzieystwo tylko dla celuiących obyczaynością, pilnością, i korzyścią naukową, zastrzegła. Nie przepełniona liczba uczniów, obok skromnego wychowywania domowego w zagrodach rodzicielskich, okręgowym dozorem Nauczycielskim, domowym gospodarskim i Dyrektorskim zabezpieczona, wszechstronnéy ulegała baczności szkolnéy, skutek któréy rozwiiaiąc pączki niewinnéy obyczayności i zasady chrześciańskiéy religii w iednych, krzepiąc nasiona cnoty w zarozumiałości drugich, okrzesuiąc kolce dzikich płonek w innych, drogą względnego umiarkowania ku głównemu celowi godności człowieka, sławy i pożytku Narodu, i żywéy wdzięczności Monarsze, w duchu religiyno-moralnym wszystkich skłaniał.— Ogłaszanie półroczne ustaw i przepisów Rządowych, lista porządkowa podług obyczaiów i applikacyi każdéy Klassy uczniów, oraz pierwszeństwo między Klassami, co miesiąc na sessyach Nauczycielskich układane, i pochwały godnym przyznawane, stawały się nieprzymusowym bodzcem do emulacyi, iakiéy nie czuiącym, Cenzura tygodniowa obraz uchybień wykazywała, aby czułość szkolna z rodzicielską ogniwem ogólnego celu wychowywania młodzieży połączona, tém rychléy i szczerzéy u mety swego stała przeznaczenia.— Żaden dzięki Twórcy nadzwyczayny, a tém bardziéy smutny wypadek nie dotknął w r. b. Szkoły naszéy, żadna śmierć ani exkluza nie miały mieysca: ta ostatnia iuż swą prawną moc wywierać zaczęła, lecz ią nagła odwróciła reflexya, i złagodziła poprawa, a tém samém znikła plama, iakiéy ani czułe zmartwienie rodzicielskie, ani łza ucznia, ani przychylność Nauczyciel-

ska, zagładziéby niemogły. Szczęśliwy wiek młodociany, w którym nasienie cnoty ieszcze nie zbutwiało, i w stokrotne rozrodzić się może bukiety!

Dom Szkolny. Część gmachu na Klassy przeznaczona, w roku zeszłym z łaskawéy opieki Wysokiéy Kommissyi Rządowéy Wyznań R. i O. P. wypływaiącym funduszem z górą Złt. 3,333. wynoszącym, co do dachów naprawioną została, ieszcze wewnętrznéy reparacyi co do podłóg, sufitów, okien i pobielenia, wymaga.

Swiątynia Pańska. Strukturą swą ozdobną pociągaiąca, wewnątrz ieszcze nie nadwerężona, śpiesznego co do dachów, belek, gzymsów, wygląda ratunku, aby tém bezpieczniéy i spokoyniéy, wdzięczne i pobożne pienia na łono Naywyższego przyymowała; przedsięwzięte iuż w mieyscu środki kosztorysowe, wczesną cieszą się zatwierdzenia i zupełnéy restauracyi nadzieią.

Kollegium na zakłady naukowe, kościelne, i od dnia 1. Kwietnia r. b. opłacać się winne podług taxy normalnéy mieszkania Nauczycielskie, nowy utworzą fundusz, bądź na etatowego mularza i materyały do ciągłéy naprawy rozległego całego gmachu, bądź użycia go podług doyrzalszéy rozwagi, na właściwe dobru ogólnemu cele.

ZGROMADZENIE NAUCZYCIELSKIE.

1. *Józef Orłowski*, *Rektor*, wykładał Arytmetykę w Klassie I. i też z Algiebrą w IV. Język Niemiecki w III. i od półrocza II^a Ortografią z Kalligrafią w II. przez 11. godzin na tydzień.

REJESTR
Uczniów
Szkół Powiatowych
SZCZUCZYNSKICH
z Roku 1807. na Rok 1808.

34.

Początkowi.

Józef Skinder
Kazimierz Okniński
Stefan Howuald
Józef Wińcza
Jan Dziekoński
Edmund Klimontowicz
Konstanty Klimontowicz
Augustyn Sawaszkiewicz
Ignacy Eysymontt
Jan Dziatłowski
Onufry Dziatłowski
Onufry Ziomecki
Stefan Stankiewicz
Wincenty Kolinkiewicz
Augustyn Jakimowicz
Teofil Biernacki
Michał Doboszyński
Tadeusz Doboszyński
Ludwik Wilkisz
Antoni Wilkisz
Wincenty Rozemberg
Stanisław Siedlucki
Zygmunt Sidorowicz
Józef Sidorowicz
Józef Kowalewski
Konstanty Zwirowicz
Jan Troianowski
Walenty Wińcza
Piotr Jgnatowicz
Józef Zurawski
Franciszek Korkutt
Tomasz Sienkiewicz
Leon Dawidowski
Józef Rubcewicz
Michał Klimowicz

KLASSA I.

Walery Eysymont
Henryk Wolmer
Władysław Wolmer
Jan Wolmer
Józef Domański
Ludwik Romer
Józef Kierstowski
Michał Popławski
Tadeusz Popławski
Bartłomiey Malewicz
Mikołay Rotkiewicz
Antoni Piotrowski
Piotr Hoffman
Jan Hundius
Adam Siemaszko
Hippolit Wołkowicki
Symon Rymkiewicz
Paweł Szumski
Franciszek Jankowski
Antoni Kondratowicz
Eliasz Kondratowicz
Daniel Stetkiewicz
Onufry Andrzeykowicz
Michał Bieliński
Samuel Bieliński
Jan Juszkiewicz
Jerzy Tołoczko
Marcin Ciwiński
Jan Pruski

Jan Guttowski
Karol Maximowicz
Karol Wierzbicki
Jan Sawaszkiewicz
Benedykt Sawaszkiewicz
Alexander Mokicz

Kazimierz Wolmer
Alexander Kamieński
Konstanty Kamieński
Konstanty Ostromecki
Franciszek Szabański
Adam Rymsza
Jerzy Jodko
Felix Wysocki
Wincenty Szemioth
Augustyn Szemioth
Dominik Szemioth
Michał Terlecki
Wincenty Jodko
Alexy Jodko
Albin Dłuski

Kaietan Mokisz
Piotr Doboszyński
Xawery Rewciński
Tadeusz Rewciński
Kazimierz Jurowski
Antoni Wasilewski

KŁASSA II.

Mikołay Mrokowski
Jan Łuszkiewicz
Piotr Muysiewicz
Stanisław Rząsnicki
Stanisław Koroza
Jerzy Grobicki
Stanisław Pięczykowski
Karol Dombrowski
Aloizy Liniewicz
Tadeusz Grodecki
Michał Tubielewicz
Michał Malewicz
Józef Krolikowski

KLASSA III.

Ludwik Kamieński
Stanisław Kamieński
Stanisław Hubarewicz
Xawery Pilecki
Kazimierz Rewciński
Józef Lipowski
Jan Popławski
Hippolit Popławski
Ignacy Popławski
Maurycy Turczynowicz
Maurycy Turczynowicz
Ignacy Habich
Józef Czapliński
Piotr Tubielewicz
Marcin Olszewski

Wincenty Rotkiewicz
Piotr Obuchowicz
Onufry Pietraszkiewicz
Tadeusz Dogiel
Leonard Troianowski
Józef Wilkisz
Paweł Turczyński
Jan Bieliński
Antoni Okuniewicz
Bazyli Malewicz
Ignacy Malewicz
Pantalion Grzymałło
Atanazy Jodkowski
Kalixt Zyliński

KLASSA IV.

Kazimierz Szumkowski
Alexander Jodko
Stanisław Hundius
Onufry Szukiewicz
Andrzey Hoffman
Gaspar Dłuski
Konstanty Siemaszko

Franciszek Cydzik
Joachim Zaniewski
Wincenty Brodowski
Stefan Beynarowski
Stanisław Koziętkowski
Michał Popławski

KLASSA V.

Józef Zapolski
Józef Kasprzycki
Stanisław Doliński
Tomasz Stankiewicz

Jan Szostakowski
Wawrzyniec Jaruszewicz
Stefan Jodkowski

2. X. *Michał Buyniewicz*, *Prefekt*, udzielał Nauki Religii i Moralnéy w 4. Klassach przez 12. godzin na tydzień.
3. *Walenty Wrześniewski*, *Professor I.* trudnił się wykładem Jeometryi w Kl: I. Jeom: Arytm: i Kalligrafii w II. Arytm: i Języka Łacińskiego w III. Statyki w IV. przez 18. godzin w tygodniu.
4. *Augustyn Buchartowski*, *Z. Pr: II.* zaymował się udzielaniem Kalligrafii w Klassach I. i III. Języka Niemieckiego w II. i IV. Polskiego i Łacińskiego w II. przez 18. godzin tygodniowo.
5. *Izydor Komoicki*, *Nau: I.* udzielał Jeografii i Historyi Powszechnéy w dwóch niższych, Polskiéy w trzech wyższych Klassach, Kalligrafii w I. Język Polski w III. przez 17. godzin w tygodniu.
6. *Stanisław Doliński*, *Z. Nau: II.* zaięty był udzielaniem Historyi Naturalnéy we wszystkich Klassach, Rysunków w dwóch niższych, Fizyki w II. i III. przez 18. godzin na tydzień.
7. *Apolinary Grodzki*, *Z. Nau: 3.* udzielał Jeometryi i Rysunków w Kl: III. i IV. Języka Polskiego i Łacińskiego w Kl. I. przez 18. godzin w tygodniu.
8. *Ferdynand Trętowski*, *Z. Nau: 4.* wykładał Historyą Powszechną i Jeografią w Kl: III. i IV. Język Polski i Łaciński w IV. przez 18. godzin tygodniowo.

W półroczu 2. obok teoryi, exkursye Jeometryi praktycznéy pod przewodnictwem Nauczyciela Grodzkiego, i botaniczne pod kierunkiem Nauczyciela Dolińskiego, z uczniami Klassy III. i IV. mieysce miały, czego dowód na Popisie okazanym będzie.

SZKOŁA ELEMENTARNA.

Nieprzerwanie przy Szkole tuteyszéy, pod przewodnictwem oddzielnego nauczyciela Marcina Jeżewskiego, ze składek miasta podług uchwały Dozoru téyże Szkoły, dla braku domu właściwego, w gmachu szkolnym utrzymywana funduszem Złt. 550. a wsparcia drzewem w zapolnéy okolicy z lasów Rządowych wyglądaiąca, obeymowała uczniów w roku 1828. 70. w 1829. 65. w 1830. 50. Chrześcian, a Wyznania Moyżeszowego nieregularnych uczniów 12. W ciągu trzechletnim, blisko 30. uczniów z własności Rządowych brało początki edukacyi w téy Szkole. Ta na 5. Oddziałów dla różnego usposobienia podzielona, postępu naukowego w swéy sali złoży dowody na Examinie w dniu 29. Lipca r. b. z rana między godziną 8. i 11. z zasad Religii i Obyczaiowéy Nauki, z czytania, pisania, rachunków, ćwiczeń umysłowych, i początków ięzyka Łacińskiego.

SZKOŁKA PANIEN.

Ciągle przez JPannę Katarzynę Lange, z prywatnych dochodów utrzymywana, liczyła uczennic z miasta 4. i z wiosek 4. w ogóle 8. te w dniu 29. Lipca r. b. między godziną 11. i 1. w swym domu okażą postęp naukowy w zasadach Religii, Moralnéy, czytania, pisania, rachunków, deklamacyy, ięzyka Niemieckiego, i robotek płci żeńskiéy właściwych.

Do systematycznego wykładu nauk w téy Szkółce podług przepisanego planu, potrzebni byliby w pomoc Nauczyciele, lecz brak funduszu na ich opłatę, wzniesieniu téy Szkółki staie na przeszkodzie.

SZKOŁA NIEDZIELNO-RZEMIEŚLNICZA.

Po zaprowadzeniu téy użyteczney, w celu obudzenia przemysłu, ocucenia uczuć moralnych i obyczaiowych, tudzież wpoienia rządnego życia, Szkoły od kilku lat mozolnie i bezpłatnie utrzymywanéy, dla braku funduszu etatowego na Nauczyciela, taż przy końcu roku 1829. zawieszoną bydź musiała, poki nowy iaki fundusz przywrócenia iéy nie ustali.

ZAKŁADY NAUKOWE.

Biblioteka i Muzeum z funduszu opłat od uczniów, i łaskawych darów pomnażane, z końcem roku 1829. obeymowały:

1. W sali górnéy Kollegium, dogodném ulokowane mieyscu, dzieł różnych voluminów 3,072. pism peryodycznych vol: 123. Kart jeograficznych 134. wzorów rysunkowych 52. w ogóle 3381.

2. W dólnéy pod Biblioteką obszernéy sali umieszczone, narzędzi Matematycznych 27. Fizycznych 106. Chemicznych 6. Zbiorów Zoologicznych 961. Botanicznych 420. Mineralogicznych 5. Monety dawnéy i Medalów 67. w ogóle sztuk 1,592.

Te zakłady zostaią pod szczególnym dozorem JJPP. Wrześniewskiego Professora, i Dolińskiego Nauczyciela.

Archiwum szkolne zawiera voluminów 102. sprzęty szkolne sztuk 325. temi zawiadamia Rektor.

DARY W LATACH 1828. 1829. 1830. UCZYNIONE.

1. Wysoka Kommissya Rządowa Wyznań Religiynych i Oświe-

cenia Publicznego, powodowana czułą i względną opieką, oraz dogodnością Szkoły, i praktyczną korzyścią młodzieży, place przyległe gmachowi, wraz z ogrodem owocowym, raczyła od dzierżawy kawałka gruntu, własnością zapisową od fundatora ś. p. Stanisława Antoniego Szczuki na rzecz Szkoły tuteyszéy przeznaczonego, wyłączyć, i na użytek Botaniki, Ogrodnictwa i Leśnictwa, oraz stawek na tymże gruncie do kąpieli młodzieży w r. 1829. przeznaczyć i nadesłać.

DO BIBLIOTEKI.

Programatów ze Szkoł wyższych, i innych pism vol: 31.

2. Uniwersytet Królewsko-Warszawski Posiedzeń Naukowych i innych, pism vol: 7.

3. JW. Klimontowicz Jakób, Obywatel z Bęckowa, Sędzia Pokoiu, Radca Woiewódzki, dzieł różnych starożytnych vol: 8.

4. — Rakowski Obywatel, Sędzia Pokoiu, dzieł francuzkich vol: 3.

5. W. Giriot Kazimierz, Obrońca Sądu Pokoiu Powiatu Biebrzańskiego, M. T. Cycerona o powinnościach wszech stanów, vol: 1.

6. — Łaski Józef, Obywatel z Brzeźna, dziełko Schauplatz der Polnischen Tapferkeit, z kopersztychami, vol: 1.

7. — Wrześniewski Professor, Bayki Jana Gaya i Moora, vol: 1.

8. — Trętowski Ferdy: Nauczyciel, różnych książek naukowych v. 70.

9. — Buchartowski, Proffessor, dzieł użytecznych vol: 3.

10. PP. Uczniowie Szkoły tuteyszéy Kl: IV. Konopka Leopold, i Dobrzycki Michał, Kl: II Rostek Andrzéy, Szymanowski Felix, książek użytecznych vol: 4.

DO MUZEUM.

1. JW. Kisielnicki Adam, Sędzia Pokoiu, Dziedzic Szczuczyna, minerałów w 14. gatunkach sztuk 27.
2. WJX. Ciborowski, Proboszcz Raygrodzki, róg prawy Łosia 1. i drugi w podobieństwie do Nosorożca, odesłany dla bliższego rozpoznania do Warszawy.
3. W. Formuz Ludwik, Adjunkt Leśnictwa Raygród, róg prawy Łosia, pod karpą w r. 1827. znaleziony, 1.
4. — Swierczewski Stanisław, były Porucznik i Kommendant Weteranów w Szczuczynie, monety srebr: 13. i miedz: 1. razem 14.
5. — Szepietowski, Podpisarz Sądu Pokoiu Powiatu Bie rzańskiego, medal bronzowy Rossyyski, posrebrzany, z r. 1703. 1.
6. — Borowicz Jan, były Professor Szkoły Szczuczyńskiéy, a teraz Kaliskiéy, monety starożytnéy srebr: sztuk 10.
7. — Waga Felix, Obywatel z Grąbowa, monety dawnéy, na polu wyoranéy, srebrnéy, sztuk 22.
8. — Waga Jakób, były Nauczyciel Szkoły Szczuczyńskiéy, teraz Łomżyńskiéy, Magi: Filozofii, złota rodzimego, i drzewa skamieniałego sztuk 2. tenże starannością przyłożył się do zgromadzenia, i znaiomością do uporządkowania przedmiotów z działu Botanicznego i Zoologicznego.
9. — Radoszkowski Ignacy, Obywatel z Choynówka, monety różnéy starożytnéy srebrnéy sztuk 24. miedzianéy 3. razem 27.
10. — Petruszek, Aptekarz ze Szczuczyna, monety daw: srebrnéy 6.
11. — X. Choiński, Wikaryusz z Bargłowa, monety daw: pol: sr: 1.

12. JP. Rogala Adolf, Ławnik ze Szczuczyna, monety sr: z r. 1586. 1.

13. PP. Uczniowie, Zmiiewski z Łomży, ze Szczuczyna Kl: IV. Głębocki, Dobrzycki, Zambrowicz, Mierczyński, Krzyżostański: Kl: III. Zambrzycki, Maryański: Kl: II. Karecki, Żebrowski, Żukowski, Błoński, Olszewski, Szymanowski Fr. Szczawiński: Kl: I. Pięczykowski, Szymanowski Fr. Maliszewski, Piasecki, Jabłoński, monety srebrnéy, miedzianéy, papierowéy, muszli morskich, medalików, minerałów, razem sztuk 24. oraz płonek do ogrodu szkolnego 12.

NA WSPARCIE UBOGICH UCZNIOW.

1. W. Rogowski Jan, Pisarz Sądu Pokoiu Powiatu Biebrzańskiego, na papier dla ubogich uczniów Szkoły tuteyszéy Złt. 24. te użyte zostały na cel wskazany.
2. — Wołoszyn, Porucznik Kozaków Dońskich, w Szczuczynie konsystuiących, na fundusz Szkoły Elementarnéy mieyscowéy Złt. 20. za te pieniądze sprawione tablice początkowego czytania.
3. — Braun Ernest, Burmistrz i Expedytor Poczty w Szczuczynie, ofiarował prenumerowany przez siebie Dziennik dla dzieci, z r. 1830. na rzecz Szkoły Elementarnéy mieyscowéy.

Za te dary, Instytut czułą i trwałą wynurzaiąc Dobroczyńcom wdzięczność, życzyłby ofiar podobnych co do drzew, krzewów, traw, ziół, lub ich nasion, dla przyozdobienia placów gmachowi przyległych, wzbogacenia ogrodu szkolnego, a tém samém ułatwienia praktycznego poznania różnych przedmiotów botanicznych tak młodzieży szkolnéy, iako i interessowanéy Publiczności.

UWIADOMIENIA SZKOLNE.

1. Na zasadzie, że duszą rzeczy iest porządek, iaki troskliwéy we względzie religiynym, moralnym i naukowym, Wysokiéy Kommissyi Rządowéy W. R. i O. P. nie uchodzi baczności, i tak rodziców, iako i ich pupillów ścisłym do głównego i tegoż ukształcenia i umoralizowania wzaiemnym obowiązkiem wiedzie celu, Nauczycielów zaś i gospodarzy utrzymuiących Uczniów, odpowiedzialném za konduitę domową, spaia ogniwem; życzemy z serca odczytać dziewięć wyiątków z urządzeń szkolnych, programmatem Szkoły naszéy z r. 1827. ogłoszonych, i tychże w szczerym duchu przeiąć się wykonaniem, dodaiąc ieszcze niektóre.

2. Rodzice, którychby nie stało na opłatę szkolną, Złt. 9. półrocznie wynoszącą, a w porównaniu z korzyścią naukową, z edukacyi publicznéy wynikaiącą, i z prywatnemi kosztami przy uzyskiwaniu attestów ubóstwa nader szczupłą i mało oszczędności czyniącą; i z uwagi, iż taż opłata na dobro ich synów i następnych pokoleń zakładami naukowemi służy, do ich serca i przekonania przemawia; nadto, iż uwolnienie od niéy z rzeczonych powodów coraz więcéy trudności doznawać musi, zechcą ile możności oszczędzać nadal liczbę attestów ubóstwa; koniecznością zaś nagleni, winni naprzód sami przekonać się o zdatności i szczeréy chęci do nauk ich synów, toż przekonanie świadectwami szkolnemi, obyczaie i postęp naukowy co półrocze wykazuiącemi, stwierdzić, a potém przed początkiem każdego półrocza, to iest w miesiącach Wrześniu i Lutym, uzyskać świadectwo u Wóyta Gminy lub Burmistrza, na papierze stemplowanym ceny gr. 10. do takowego świadectwo szkolne

swego pupilla dołączyć, i z temi udać się do Kommissarza właściwego Obwodu, końcem poświadczenia rzetelności tegoż, i wyrażenia na niém, że applikacya szkolna godnym go uzyskania attestu ubóstwa czyni: bez zachowania téy formalności, uczeń ani w ¼ części ogółu przyiętym, ani w nadkomplecie do uwolnienia od opłaty Wysokiéy Kommissyi Rządowéy W. R. i O. P. nie będzie mogł bydź przez Rektora przedstawionym.

3. Ponieważ żaden uczeń, a mianowicie z Klass niższych, od dozoru domowego wyłączonym, i z pomocy prywatnéy naukowéy ogołoconym bydź niemoże; zatém stosowną opłatę kwartalną Dyrektorowi składać winien; iak wzaiemnie uczeń w każdym razie ma prawo domagać się pomocy, objaśniaiącéy go korrepetycyami zadawanych lekcyy, u swego Dyrektora. Wysokość téy opłaty zależy od serca i stanu rodziców umieiących oceniać trudy koło ich pupilla ponoszone przez gorliwego Dyrektora, niższą iednak od ubogich od Złt. 2. bydź niemoże.

4. Gdy doświadczenie coraz mocniéy przekonywa, iż czasami wielu uczniów słabości ulega, a niektórym się takową w siebie wmówić podoba, na czém zawsze regularność szkolna, a tém samém postęp naukowy cierpić musi; życzeniem byłoby zatém Zwierzchności Szkolnéy, aby ta urzędową miała moc wymagania środków lekarskich w pierwszym, a zasiągnienia przekonania w drugim przypadku, u stałego Lekarza mieyscowego, bądź z funduszu opłat, lub prywatnego wynagrodzonego, ile że odległość i nieobecność rodziców, a niemożność forszusowania gospodarzów, cierpienia młodzieży ze szkodą szkolną i rodzicielską, przedłużyć mogą.

5. W myśl Reskryptu Wysokiéy Kommissyi Rządowéy W. R. i O. P. z dnia 5. Listopada 1829. roku, Nr. $\frac{9978}{5529}$ urządzaiącego domy

szkolne z korzyścią tychże, i dogodnością wychowania młodzieży kraiowéy, daiącego pierwszeństwo wynaymowania w nich sal na zakładanie Konwiktów, i pragnącego naymocniéy takowe normalne przy Szkołach publicznych zaprowadzić „czy to przez Rektora wspólnie ze Zgromadzeniem Nauczycielskiém, czy przez samo Zgromadzenie Nauczycielskie utrzymywane, wedle urządzeń Kommissyi Rządowéy Wyznań do zatwierdzenia przedstawić się winnych" Szanowna Publiczność może w tym celu swym życzeniom zadosyć uczynić przy Szkole tuteyszéy, skoro liczba Elewów i wynagrodzenie odpowiadać będzie trudom, i z naturalnego porządku wynikaiącym kosztom.

LISTA UCZNIOW
którzy przez ciągłą applikacyę, i chwalebne obyczaie, otrzymali w r. b. nagrody.

z Klassy I. 1. Zaremba Leon, 2. Pietraszewski Romuald, 3. Rogowski Leon, 4. Marcikowski Mateusz, 5. Maliszewski Jan, 6. Zaborowski Piotr, 7. Rydzewski Andrzéy, 8. Haecht Jan, 9. Haecht Ignacy.

— II. 1. Zieliński Piotr, 2. Chludziński Hypolit, 3. Cichocki Jan.

— III. 1. Zambrzycki Kazimierz, 2. Zawadzki Mikołay, 3. Szepietowski Antoni, 4. Rydzewski Wincenty.

— IV. 1. Mikucki Stanisław, 2. Rydzewski Adam, 3. Zieliński Franciszek.

POCHWAŁY.

— I. 1. Szleszyński Ignacy, 2. Gołębiewski Ignacy, 3. Bory-

szewski Kajetan, 4. Mazewski Antoni, 5. Mazewski Józef, 6. L'Hodiesniere Wiktor, 7. Niebrzydowski Franciszek, 8. Choynowski Teofil, 9. Karwowski Jakób, 10. Szyszyłowicz Alexander, 11. Zmiiewski Jan, 12. Gosiewski Józef.

z Klassy II. 1. Danowski Jan, 2. Szczawiński Józef, 3. Radecki Edward, 4. Krassowski Antoni, 5. Rydzewski Mateusz, 6. Karecki Piotr, 7. Gardocki Jan.

— III. 1. Sędkowski Jan, 2. Wierzbicki Karól, 3. Chrzanowski Ludwik, 4. Rynkiewicz Jakób, 5. Swiderski Romuald, 6. Wern Wiktor, 7, Rydzewski Jan.

— IV. Dzięgielewski Xawery.

ZAPISANI DO KSIĘGI SŁAWY.

— III. 1. Zambrzycki Kazimierz, 2. Zawadzki Mikołay, 3. Rydzewski Wincenty.

— IV. Zieliński Franciszek.

MŁODZIEŻY SZKOLNA!

Chciéy zwrócić uwagę swoią na ten gmach szkolny, w którego cieniu serce i umysł kształcisz; na te zakłady naukowe, z których zdrowych rad i przekonania nabierasz; na te dary ku twemu umysłowemu wzbogaceniu przez Obywatelstwo czynione; na przepisy Rządowe, twoiemi chwieiącemi się skłonnościami kieruiące; wreszcie na usilność Nauczycielską, budzącą, rozwiiaiącą i wznoszącą twe młodociane poięcia duszy; rzuć okiem na tę zgromadzoną Publiczność, patrzącą na twe obyczaie i postępy naukowe; zastanów się szczególniéy nad łaskawą opieką N. Monarchy, nagradzaiącego prace, i wieńczącego cnoty i talenta godnych Synów Oyczyzny, a poznasz twego wychowania cele, przeymiesz się żywą za te ofiary wdzięcznością, i swoich obowiązków świętością. Te dowody zmysłowe, naylepiéy przemawiaią do twego onych uczucia i objęcia umysłowego.

Ze stosunków naturalnych, zdolności i potrzeb, skoiarzone towarzystwa ludzkie, wzniosły ustawy do wzaiemnego swego uszczęśliwienia. W nich ty żyiesz, do nich stosować się iest twoim udziałem. Masz zastępować schodzące, a ustalać nowe pokolenia, iakiegoż nie potrzebuiesz usposobienia? To masz zaczynać od Twórcy, który wyprowadzaiąc cię ze swego odwiecznego łona, na témże darami cię uposażył, związek organiczny twéy istoty, z światem fizycznym utwierdził, władzami poięcia ubogacił, i w ich zakresie moc, wielkość i dobroć swoią przedstawił, abyś w wyżéy udoskonalonym duchu, godniéy w tym momentalnym życia okręgu, do Niego zbliżyć się mogła, i na Jego

odwieczne łono znowu z uwielbieniem i pokorą powróciła. Taka koléy organicznym istotom prawem Naywyższego zakreślona, których duch oddaiąc fizyczność fizyczności, po rozlaniu swéy udzielonéy siły po oceanie nieskończoności, znowu do tegoż z iakiego wyniknął, wpłynie zrzódła. Od kolebki zaczynasz, a na grobie masz skończyć: iakiemiż czynami tę przestrzeń zapełnisz? iaki im kierunek nadasz, i na iakiéy ie oprzesz podstawie, ieżeli chcesz, aby się z tobą unieśmiertelniły? Pamięć dobrych i złych postępków nie zginie: za iakiemi się udasz? Masz porę do rozwagi w kwitnącym wieku, bo w starości radość tylko pierwszych, a smutek drugich, twe uczucia napełniać będzie. Kara wieczności większa niż toczesna, bo niecofniona. Obraza ciała, dolegliwe sprowadza boleści; zmaza duszy okropnieysze rodzi skutki. Historya wieków o tém przekonywa, czucie naturalne każdego przeświadcza. W czystém więc sumieniu, podług prawd chrześciańskich usposobionem, w wdzięcznem uczuciu darów oyczystych i godności człowieka, iest cała podstawa; na niéy oparte prawidła życia, w wykonaniu uszczęśliwiaią docześnie i wiecznie.